

FOAIA DIECESANĂ

Organ al Eparhiei gr. or. rom. a Caransebeșului

APARE DUMINECA

Prețul abonamentului:	Prețul inserțiunilor	Correspondințele se adresează redacțiunii
Pentru Austro-Ungaria pe an 10 coroane	Pentru publicațiuni oficiale, concurse edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150	„FOAIA DIECESANĂ“
„ „ „ pe 1/2 an 5 „	de cuvinte 6 cor, până la 200 de cuvinte 8 cor.	iară banii de prenumerațiune și inserțiunile la
„ România și străinătate pe an 14 franci	de aci în sus 10 coroane	ADMINISTRAȚIUNEA
„ „ „ „ pe 1/2 an 7 „		Librăriei și Tipografiei diec. în Caransebeș

Memorandul Episcopatului

bisericii gr.-or. române din Ungaria și Transilvania, înaintat d-lui ministru de instrucție Berzeviczy, în chestia reformelor școlare

(Fine)

Și de fapt în acest spirit a fost încheiat pactul din 1867/8, care a fost chemat nu numai să reguleze raportul țării față de monarh și față de cealaltă parte a monarhiei, ceea-ce s'a săvârșit prin art. de lege XII din 1867, ci a avut chemarea, ca pe temeiul marilor principii de libertate, egalitate și frățietate să resoalve și cestiunea confesiunilor și naționalităților din țeară. Expresiunea pozitivă a acestei rezolvări sunt art. de lege IX și XLIV din 1868 despre confesiunea gr.-orientală, respective despre egala îndreptățire a naționalităților, despre cari legi tocmai în zilele acestea prezidentul de acum al consiliului de ministri a zis, că acelea cuprind în sine promisiunile sărbătorești ale națiunii magiare.

Este știut, că legea despre egala îndreptățire a naționalităților este opera proprie a înțeleptului patriei, îl putem numi al treilea întemeietor al patriei, opera lui Francisc Deák, care nu a primit nici proiectul înaintat din partea guvernului, nici cel propus de deputații naționaliști. Francisc Deák a creat art. de lege XLIV din 1868, deci el va fi cel mai chemat comentator al acestei legi. Spiritul lui îl chemăm întru ajutor și cităm cuvintele rostite de dînsul în dieta din 1871: „Fie-care naționalitate, chiar să nu fie naționalitate politică, are dreptul a pretinde să i-se ofere puțința pentru creșterea și cultivarea copiilor săi. Trei sute gimnazii să fie în țeară. să fie atâtea, în cât tot la 6 mile de pământ să se afle câte unul. dacă vre-un gimnaziu nu face instrucțiunea în acea limbă, ori cel puțin nu o face mai ales în acea limbă, care este limba poporului din acel ținut, atunci fără îndoială prosperarea învățământului va fi anevoioasă. — Să ne aducem numai aminte, câte greutăți am întâmpinat noi în tinerețele noastre prin aceea, că a trebuit să învățăm într'o limbă străină și să privim cât de mult le este ușorat studiul tinerilor nostri prin aceea, că învăță în limba ungurească. — Tot astfel stă lucrul și cu privire la limba tuturor celorlalte naționalități. — Dacă am voi să silim pe cei de altă naționalitate, ca copiii lor, cari ungurește nu știu de fel ori numai puțin, căci doară în școalele populare au învățat mai

ales în limba lor națională, în toate și pretutindeni să fie înștruați în ungurește, atunci în gimnaziile celea progresarea tinerilor ar fi imposibilă, părinții în zadar și-ar cheltui banii, copiii în zadar și-ar petrece timpul. — Peste tot, dacă voim să câștigăm naționalitățile pentru noi, apoi asta nu se poate face magiarizându-le cu ori-ce preț, ci așa dacă le vom face să iubească starea lucrurilor din Ungaria. — Căci pentru mine două lucruri sunt lămurite: a voi să-i estirpăm ar fi o barbarie strigătoare la ceriu, chiar și atunci când nu ar fi atât de număroși, din care cauză a-i nimici este imposibil. A ni-i face dușmani, nu zace în interesul nostru“.

Astfel a tălcuit înțeleptul patriei, Francisc Deák, legea despre egala îndreptățire a naționalităților și atunci întreg parlamentul l-a aplaudat. Că Francisc Deák cum a înțeles egala îndreptățire a naționalităților în Ungaria, despre aceasta ne dă o clasică dovadă vorbirea sa ținută în 14 Novembre 1868 în casa deputaților, când în legătură cu ajutorul de stat preliminar pentru teatrul național magiar a venit în discuțiune întrebarea: dacă să se dea ori ba astfel de ajutor și teatrului național sârbesc. Atunci Francisc Deák a zis: „Eu nici în cestiunea naționalităților nu voesc a urmă alt princip, de cât pe acela de dreptății dar' nici decum nu pot să împac cu dreptatea faptul, ca din dările obștești statul să cheltuească pentru teatru, ca institut care cultivă limba magiară, să cheltuiască astfel ezcluziv numai pentru un singur popor de o singură limbă și naționalitate. În privința aceasta eu socotesc, că ori pentru toți, ori nici pentru unul. Dacă am putea să dăm pentru toți, atunci da; dacă nu putem, atunci să nu dăm nici pentru limba noastră. Să ștergem suma întreagă, căci nu voiesc nici o nedreptate, nici chiar atunci când am avea folos de ea“.

Astfel a înțeles Francisc Deák egala îndreptățire a naționalităților. Și noi suntem convinși, că Francisc Deák bine a cunoscut și a știut să aprecieze condițiunile de fericire și întărire ale patriei.

„Cu cât mă ocup mai mult și mai intensiv cu cestiunea națională română“ — zice Dr. Jancsó Benedek în opul său „Dacoromânismul și politica culturală magiară“ (A Dákorománizmus és a magyar kulturpolitika, II, p. 6) — „cu atât mai mult mi-se întărește convingerea, că nici decum nu este în interesul națiunii magiare a face încercarea, ca să lipsească românimea de naționalitatea sa, ba din contră, este chiar în interesul nostru, ca în patria aceasta

Românii să se simtă bine deopotrivă ca Români și ca cetățeni ungari, ca nu numai cu puterile lor proprii, ci chiar și cu ajutorul statului și națiunii magiare să se întărească în naționalitate, avere și cultură, și că pentru acest ajutor frățesc, ce li se va oferi, este în interesul nostru binepricuput a nu cere de la dinșii nici mai mult, nici mai puțin, de cât patriotism curat și sinceră alpire la patria ungară.

A trebuit să ne provocăm la martori, la martori clasici magiari pentru a dovedi, că proiectul de lege, care voințește a împedea cultivarea în limba lor maternă a fiilor poporului românesc, este în contrarietate cu interesele binepricupute ale patriei, a trebuit să ne provocăm la martori, căci am ajuns în trista situațiune, în cât, noi prelații unei mari biserici, nu putem să apărăm interesele patriei noastre după cea mai bună convingere a sufletului nostru, fără ca pentru aceasta să nu ni-se arunce numai de cât în față acuza nepatriotismului din partea paraziților patimei naționale.

Exelența Voastră Domnului Ministru!

Nici-odată poporul nostru și biserica noastră nu a păcătuit în contra patriei, fiii acestui popor și acestei biserici cu credință își împlinesc datorințele patriotice, darea și-o plătesc, sângele și-l varsă, sunt iubitori de pace, și pentru toate acestea nu cer în schimb altceva de cât libertatea să și crească copiii și să se potă ruga lui Dumnezeu în limba lor proprie. Nu luați de la noi aceste sfinte drepturi, căci din asta nu va răsări binecuvântare pentru patrie. Și ca nici aserțiunea aceasta a noastră să nu fie lipsită de mărturia înțelepciunii, ne provocăm din nou la cuvintele băronului Iosif Eötvös. „Putem face, ca împedcând libera mișcare a naționalităților în comune și comitate, să amuțescă acelea voci, cari acum pe unii îi umple de frică, — putem face, ca concentrând toată educațiunea în mâinile guvernului, aceea să o folosim ca mijloc pentru lăfiera limbei noastre proprii, dar ca naționalitățile diferite ale țării să și peardă conștiința individualității lor, ca să nu se insufletească pentru naționalitatea lor, aceea pe această cale întocmai așa nu o vom putea ajunge, ca alții cari cu aceleași mijloace acelaș lucru l-au încercat față de naționalitatea magiară și rezultatul, la care ne putem aștepta, va fi numai acela, că mișcarea aceasta, pe care am delăturat-o de la suprafața vieții publice, își va exercia cu atât mai adânc influința sa și cea aversiune, ce există acum în contra limbii magiare, se va preface în aversiune contra unității patriei. (Op. cit. 1903. p. p, 105)“.

Forța brutală e element distructiv; putere asimilatoare este numai libertatea, egalitatea și iubirea creștinească a deaproapelui Statul e mare, statul e puternic, interesele lui sunt sfinte, el poate da și poate lua, dar' și mai puternic este adevărul și duhul vremilor. Ori-ce s'ar întâmplă, Exelența Voastră Domnule Ministru, biserica noastră și poporul nostru cu credință își va împlini datorințele sale față de patrie, dar' limba sa nu o va părăsi, căci scris este despre dânsul, că mai mult își iubeste limba, de cât viața.

Primiți, Exelența Voastră Domnule Ministru, sincera espresiune a deosebitei noastre considerațiuni.

Sibiu, în 19 Iulie 1904.

Episcopatul bisericii gr.-or. române.

Nazarenismul

— Istoria și ființa lui —
de Dr. Vladimir Dimitrievici

(Traducere)

După toate aceste zice Fröhlich că „adevăratul seu creștinism“. întru adevăr e adevărat creștinism, și în fine provoacă pe toți, să se lapede de minciună și de întunec, căci altcum „ziua Domnului îi va surprinde asemenea hoțului noaptea, și că toți fugarii vor perî ca Sodoma și Gomora“.³³

A mai adaus la aceste și-o epistolă a lui Pliniu celui mai tinăr, epistolă, care acesta în calitate de proconsul a scris-o din Bitinia (Asia mică) lui Traian despre creștinii romani, întrebându-l, că oare, să persecute pe creștini, dacă de altcum sunt nepătați și numai pentru numelé lor și în care epistola îi spune împăratului cum a lăsat pe mulți să-i chinuie ba chiar să-i ucidă.

Fröhlich prin aceasta voințește să arăt, că raportul între credincioși și între stat nici az nu s-a schimbat întru nimica. „Și toate aceste se întâmplă, ca să se îplinească declarațiunea tainică ce a primit-o Reveca despre nașterea gemenilor lui Isac: „Doaué semênții sunt în pântecelul teu și doaué popoare vor eși din tine și un popor va fi mai tare decât celalalt și cel mai tare va sluji celui mai mic“. I. Moisi- 25, 22, 23; Rom. 9, 10—13³⁹.

Lucrarea aceasta s'a tipărit în aproape 2000 de exemplare⁴⁰ și s'a răspândit de grabă pe cale privată⁴¹.

Vestea despre aceasta probabil, că a ajuns până în Englitura, și anume până la „misiunea continentală“ deoarece aceasta deja în 18 Novembre aceluiaș an îi trimite prin reprezentantul ei 15 fonți șterling (150 fl.): promițându-i, că-i va trimite în tot anul suma aceasta⁴².

Fröhlich deci iar devine agent al acestei asocieri baptiste. Nici nu-l mai dimité din serviciu până la moarte, adevă până la anul 1842. Altă lucrare a lui Fröhlich e: *Secretul fericirii dumnezeiești și secretul nedumnezeirii, după esența ei și după contrastul ce există între ele, luminate prin cuvântul lui Dumnezeu*⁴³.

Drept moto cât și drept tectst a luat el zece stihuri din cartea cătră Romani (7, 8, 13—18, 24, 25), și spune îndată, că și „taina evlaviei“ sale e tot aceea, despre care face amintire și Sf. Ap. Pavel în I. Tim. 3, 15, 16 adevă e: Credința vie în Christos. „Însă acest izvor al vieții e taină mai adâncă decât puțul lui Iacob (Ioan 4, 11), și care de aci nu poate să scoată, acela nici nu poate să se adape cu dar“.⁴⁴

La toate aceste ajunge omul cu ajutoriul Sftului Duch: Sf. Duch conduce pe Christos, iar Christos pe Dumnezeu. Darul suferințelor lui Christos îl gustă numai acela, care s-a renăscut, asupra căruia satana n'are nici o putere.

În ce privește „taina nedumnezeirii“ o aflăm deja la începutul erei creștine (II. Cor. 11; Faptele 20, 28 și urm.; Revel. 2, 2 și urm.; I. Ioan 2 și 4; Sol. 2; I. Tim. 4; II. Tim. 3). Sațana, acel vechiu ispititor,

înșălător și certăreț se presentă în chip omenesc, de și Christos l-a învins odată.

Aceasta e deci taina păgânătății. Ceea-ce Satana a încercat în viața a însăș Apostolilor, a lucrat mai târziu fără de nici o rușine și sfială. Reușita lui e admirabilă. În împărăția lui Christos l-au recunoscut stăpân, l-au recunoscut drept Christos, iar pe Christos drept sătană. (Mat. 10, 25)⁴⁵. Pe unii îi botează încă ca copii, aceștea apoi trec la cuminecătură, măcar să nu aibe credință și măcar să nu fie convertiți. Și pentru-ca să se ascundă în consecvența aceasta, trimbițază în lume, ca și cum Christos ar fi spălat toate păcatele noastre, fiind el unica judecată a lui Dumnezeu pentru păcatul lui Adam.

Afară de aceasta toate se învîrtesc pe lângă convertirea păgânilor, ca și cum stăpânul lor, adecă satana ar părăsi terenul pregătit și ș-ar îndrepta atențiunea în altă parte, ca să gândească lumea... că aici acasă toate sunt după voia lui Dumnezeu și împărăția satanei e în India orientala și în cea apuseană.

În toate aceste lucruri nu este nici o deosebire între catolici și între protestanți. Și unii și alții sunt cufundați în păcat, și aceasta e înaintea lui Dumnezeu lucrul de căpetenie. (Rom. 3, 9, 21). Ce le folosește protestanților, că bătrânii lor au arătat în scrierile lor vederi de tot clare despre Dumnezeu și totuș toți au rămas în păcatul cel vechiu; căci scrierile nu sunt oamenii, iar oamenii nu sunt scrieri⁴⁶.

Eșind ei din „Vavilonul cel vechiu“ ei totuș au dus cu sine inimile lor stricate. „Adevărata și dumnezeiasca reformație a bisericii lui Christos nu se face încă prin convertirea de sate, de state și de popoare întregi, căci aceasta contrazice evangheliei, în care Christos a prezis de tot limpede, că învățături sale vor urma abia câte doi sau trei din familiile singuratice (Mat. 10, 21, 34 și urm.; Luca 12, 49 și urm.; I. Sol. 2, 13 și urm.)“, deci adevărata biserică a lui Cristos nu poate fi decât aceea, care pe pământ numără relativ mai puțini adherenți. Cum-că reformațiunea nu a fost reformațiune adevărată, se dovedește și prin aceea, că pentru ea s-au purtat și lupte sângeroase, dar arma luptei creștinești nu este trupească (II. Cor. 10; Efes 2). Iar și tăina nedumnezeirii lor o vom afla mai ușor în însăș firea lor politică-bisericească, în care privință ei se asemănă întru toate cu biserica Romei, care după nume e creștină — după firma ei e bisericească — după forma văzută a serviciului divin — după esență e putere legală — după fire e diavolească⁴⁷.

Deci toți se închină instituțiunei politice-bisericești, precum s-au închinat evreii sub Aron vițelului de aur. Numai cât lui Izrail i-a fost făgăduită mântuirea, „dar pentru tine făptură apostată și vicleană (— înțelege biserica catolică și cea protestantă) nu există altă zi de mântuire, decât judecata și văpaia, care va mistui pe toți, cari nu sunt supuși (Evrei 6 și 10; Epistolele către Iudei)⁴⁸.

Însă aceste confesiuni nu au ținut a aceasta numai față de Christos, ci ele batjocuresc și pe Sf. Duch, prin

care și ajungem la Christos, ca la locțiitorul lui. Lucrarea sa în biserică nu se aprețiază, ba ce este mai mult, îl persecută dacă se arată oamenilor, ca și un lucru diavolelesc.

Iată nici fiii Elveției libere, cari s-au luptat atât de otărit în coantra ducilor austriaci, nu sunt credincioși principiului lor, ci suprimă libertatea, care el o dă sfinților sei (die Christus seinen Heiligen schenkt). „Însă să știți, că noi nu ne supărăm cât de puțin de apăsarea și de suferințele noastre esterne, ce trebuie să le suportăm pentru numele lui Christos; ba noi mai virtos ne bucurăm de acest semn al lui Cristos, care trăiesce în noi și că pentru dânsul ne consideră drept oi de junghiere. Prin aceasta voim să zicem, că noi nu voim, nici nu ni-e permis să lăsăm, că pentru suferințele vremelnice să ni se ia libertate, cu care ne-a mântuit Christos. Lucrați voi cum siliți sunteți să lucrați, noauă nu ne pare reu de noi, ci de voi, cari sunteți sclavii stricăciunii și de altă parte vă faliți cu libertatea voastră trupească. Voi credeți, că satana, împăratul întunerecului în lumea aceasta nu mai lucrează decât numai în ținuturile păgâne, iar între voi nu mai există! E bine! el lucrează și acolo, însă lucrarea lui principală e între voi. El nu face decât aceea, de ceea-ce în urma firei sale nu se poate lăsa, precum a făcut aceasta dela început“⁴⁹.

⁴⁵ Pag. 45.

⁴⁶ Pag. 50.

⁴⁷ Epistoală trimisă comunei Hauptweil 22 Mai aceluiaș an.

⁴⁸ Lucrările lui Fröhlich în general, nici nu au ajuns în librării. Din cauza aceasta nici nu se pot cumpăra nici unde. Eu le-am căpătat cu multă trudă dela însuș fiul lui Fröhlich cu multe alte manuscrise dimpreună.

⁴⁹ Epistolă scrisă unui John Gurney în Londra la 4 Dec. 1834.

⁴⁸ Das Geheimniss der Gottseligkeit und das Geheimniss der Gottlosigkeit; nach ihrem Wesen und in ihrem Gegensatz zu einander beleuchtet aus dem Worte Gottes. St. Gallen 1838. Gedruckt in der I. Fr. Wartmann'schen Offizin Pag. 70.

⁴⁴ Pag. 7.

⁴⁵ Pag. 11.

⁴⁶ Pag. 17.

⁴⁷ Pag. 20—21.

⁴⁸ Pag. 27.

⁴⁹ Pag. 34.

(Va urma)

Proiectul de lege

referitor la modificarea articolului de lege XXXVIII din 1868 și a articolului de lege XXVIII din 1876.

(Fine)

§. 84. Se imputernicește ministrul de culte și instrucțiune, că pedagogia pentru învățatori ori învățătoare susținută de vre-o confesiune, societate ori comună, a cărei funcționare e necesară în interesul instrucției publice și umele un gol, să o provadă cu ajutor de stat la cererea autorității, care o susține, respective să o iee sub îngrijirea sa, pe lângă următoarele condițiuni esențiale și în modul următor:

a) în o astfel de pedagogie provăzută cu ajutor de stat este a se introduce planul de învățământ din pedagogiile de stat;

b) toate fundațiunile, capitalele, edificiile, posesiunea mobilă și imobilă de ori-ce natură a pedagogiei rămâne și pentru mai departe proprietate a institutului și venitele au să fie întrebuințate în scopurile institutului.

c) în postul de profesor dotat cu ajutor de stat în ori-ce fel de raporturi poate fi aplicat numai un profesor, care posedă cvalificațiunea stabilită în punctul a) și b) din §. 70 al legii prezente;

d) profesorii cari își primesc dotațiunea din izvoarele de sub b) ori din alte venituri destinate din partea autorității respectivelor institut, vor fi aleși în viitor din partea autorității institutului. Salariile profesorilor le stabilește aceeași autoritate, numai cât trebuie să fie precizat minimul de salar în contractul ce îl va lega cu ministrul de culte și instrucție cu privire la subvenționare. Pe profesorii plătiți din partea statului, ori din ajutorul de stat, îi numește ministrul de culte și instrucție.

e) dacă statul contribuie cu mai puțin de jumătate, or cel mult cu jumătate la acoperirea trebuințelor anuale, prin lege stabilite, ale institutului, în cazul acesta întregul drept de administrare și dispunere asupra institutului, amăsurat punctelor a), b) și c), rămâne și mai departe al autorității institutului și ministrul de culte și instrucție exercează numai dreptul de supraveghiere asupra institutului subvenționat; dacă însă statul contribuie cu mai mult de cât jumătate la susținerea institutului, în cazul acesta întregul institut vine pus la dispoziția ministrului de culte și instrucție. Însă pe seama autorității respectivelor institut rămâne garantat dreptul de proprietate asupra averii din punctul b) de mai sus și dreptul de dispunere asupra venitelor acestei averi în scopurile institutului, cum și dreptul din punctul d) de a alege profesorii.

Cu ocaziunea ori-cărei astfel de subvenționări este a se lega între ministru de culte și instrucție și între partea subvenționată un contract special în scopul acesta, în care contract au să fie stabilite în mod detaliat modalitățile și condițiunile subvenționării, drepturile asigurate pe sama ambelor părți și îndatoririle acceptate din ambele părți.

§. 85. Asupra tuturor pedagogilor pentru învățători și învățătoare supremul drept de supraveghiere îl exercează ministrul de culte și instrucție prin inspectorul reg. de școale. Inspectorul regesc de școale cercetează institutele acestea și constatând muncitățile face raport despre aceasta ministrului de culte și instrucție, care provoacă pe susținătorii institutului să le delătore. Sunt muncitățile constatate atât de mari, în cât pot periclita activitatea cu succes a institutului, iară susținătorul institutului nu le delătore în curs de doi ani, nici la repetita provocare, — ministrul poate dispune închiderea institutului.

În cazul însă, că ministrului îi vin la cunoștință defecte morale ori tendențe contrare statului la vre-o pedagogie pentru învățători ori învățătoare, și o îndreptare radicală a rețelor nu se face din partea respectivei autorități superioare confesionale, ministrul va face cercetare prin organele sale ordinare, delegate în mod special, și dacă pe baza cercetării se pot stabili astfel de fapte, cari cu privire la directorul sau profesorii de la institutele de stat ori comunale au de urmare amovarea din post, ministrul de culte și instrucție are dreptul și datorința să pretindă delăturarea indivizilor periculoși. Dacă în cursul cercetării se constată, că există cazul unei crime, ori delict, afacerea se transpune procurorului reg. de stat, pentru-ca

să introducă procedura penală pe calea legii. Dacă susținătorul nu delătore imediat astfel de rele constatate, ministrul poate să ordoneze numai de cât închidere temporală ori pentru totdeauna a institutului.

Averea unui institut, a cărui închidere temporală a fost decretată, rămâne sub administrarea respectivei autorități supreme confesionale și venitele vin capitalizate până atunci, până când ministrul, constatând delăturarea rețelor, permite, ca institutul să fie de nou deschis. Asupra averii și asupra fundațiilor unui institut a cărui închidere pentru totdeauna a fost ordonată, dispune, întrucât fondatorii ori urmași acestora n'au dispus pentru cazul încetării funcționării institutului, aceeași autoritate supremă confesională, însă iarăș în scopuri de instrucție pentru confesiunea sa (§. 10 din art. de lege XXVI anii 1790/91) rămânând rezervat pe seama M. Sale dreptul de supremă inspecțiune.

§. 86. Diploma de cvalificație, câștigată pe baza legii acesteea, după expirarea termenului fixat în §-ul 83, cu privire la art. de lege I. din 1883 referitor la cvalificația funcționarilor publici e egală cu atestatul de maturitate de la vre-o școală medie.

Capitulul V

Inspecția școlară de stat

§. 87. La un an după intrarea în viață a legii acesteea numai acela poate fi numit inspector reg. pentru școalele populare, care având cvalificația din §-ul 3 al art. de lege XXVIII anul 1876, respective din §-ul 3 al art. de lege I anul 1883, atât teoretică, cât și practică, a făcut cu succes examenul special pentru inspectorii de școale. Organizarea acestor examene speciale o stabilește ministrul de culte și instrucție pe calea ordinațiilor.

§. 88. Pe baza §-ului 3 din art. de lege XXVIII anul 1876, ministrul de culte și instrucție e autorizat. ca în cercurile de școală, în cari află că e necesar în interesul educării populare, pe lângă inspectorii de școale să mai numească, după trebuințe și în număr corespunzător, supraveghetori școlari, și anume din șirul directorilor dela școalele populare, eventual medii din respectivul cerc, ori dintre profesori, învățători sau alți oameni de specialitate, întru cât acestia, pe lângă oficiul lor ordinar mai pot face și pe supraveghetorii de școale. Misiunea aceasta ministrul poate să li-o detragă ori și când. Supraveghetorii de școale primesc cu ocaziunea vizitării faptice făcută școalelor diurnele statutare și spese de călătorie.

§. 89. Supraveghetorii de școale atașați pe lângă inspectorii regiști de școale exercează în toate institutele populare de instrucție ale comunelor date în în supraveghierea lor inspecția de stat, și însărcinarea aceasta o efectuează după instrucțiunile date pentru inspectorii regiști de școale cu privire la executarea legii despre școalele populare. Vizitarea școalelor o fac după invitațiunile primite dela inspectorul regesc de școale, și rapoartele le adresează inspectorului reg. de școale.

§. 90. Inspectorul reg. de școale are dreptul să aplice pedepse ordinare, în bani, până la suma de 10 coroane, în contra învățătorilor de stat și comunali, în contra învățătoarelor și a supraveghetorelor azilelor de copii, în caz de neglijență mai mică, ori de neînsemnată nesupunere oficioasă, ascultând întâiu pe respectivul. Bani cad în favorul institutului regnicolar de penziune învățătoarească. O nouă neglijență ori nesupunere vine cvalificată drept delict disciplinar. În-

vătătorul, învățătoarea și supraveghetoarea dela azilul de copii poate apela în contra croirii pedepsei ordinare la comisiunea administrativă (în Budapesta la magistratul orășenesc), care decide în mod final.

Capitulul VI

Dispozițiuni diverse.

§. 91. Cel-ce fără să aibă vre-un drept legal întră în localul școalei publice pe vremea instrucției, fără învoirea învățătorului, ori a persoanei care dispune asupra localității școlare, și conturbă instrucția prin faptul că la provocarea învățătorului nu se depărtează imediat, ori din adins face conturbare pe altă cale, cum și cel-ce în o localitate a școalei folosește în fața elevilor expresiuni imorale, și manifestă purtare ce vatămă simțul moral al școlariilor, ori autoritatea școalei, în cât nu poate fi vorba de o faptă mai gravă punibilă este a se pedepsi pentru transgresiune, cu amendă în bani până la 50 coroane. Învățătorul are să înainteze acuza prin autoitatea locală școlară (scaunul școlar, curatorul).

§. 92. Tot ce se dispune în legea aceasta cu privire la directori, profesori, învățători, elevi, se referă la sexul masculin ca și la cel femenin.

§. 93. Primul capitolu (§§-ii 1—7) din art. de lege 38 al anului 1868 despre instrucția publică poporală, mai departe punctul 3 al §-lui 11, §§-i 34, 48, 49, 50, punctul 2 al §-lui 52, §§-ii 53, 54, 55, 58, 84—102, 104, 107—115, 133, 142, 143, 144; apoi art. de lege XVIII din 1879 despre instruirea limbii magiare, în întreaga sa estenziune; dispozițiunile contrare legii acestea din punctul 3 al §-lui 5 din art. de lege XXVIII anul 1876 despre autoritățile școalelor poporale; apoi punctul 8 din acelaș paragraf, apoi alineea 7 din punctul 1. al §-ului 13, cu privire la admoniere, și întregul art. de lege XXVI din anul 1893 referitor la regularea salariilor învățătorilor comunali și confesionali, — *se scot din vigoare*. În locul alineei prime din §-ul 12 al art. de lege XXXVII anul 1875 întră în vigoare următoarea dispoziție: Învățătorul, care pentru vre-o faptă punibilă a fost judecat la pierderea oficiului ori a fost amovat pe cale disciplinară, cum și acela care pensionat fiind, pe cale disciplinară a fost judecat la pierderea penziunei: perde ori-ce drept la penzie ori escontentare.

§. 94. Cu ezeutarea legii acesteia se încredintează ministrul de culte și instrucție, cum și cel de finanțe.

Leccióni din Religione

18. Parabola despre omul cel avut

Lc. 12, 13—21. (Evangelia 9. a lui Luca în Dumineca 26 d. Rosalii)

Ținta 1: Astăzi vom vedea: *cum a venit un om la Isus și i-a cerut ajutorul la împărțirea unui pământ.*

I. Când poate fi vorba despre împărțirea pământului? Când moare tatăl familiei, ear copiii voesc să împartă pământul: Care știe un exemplu despre vre-o împărțire făcută între frați sau neamuri?... (Avram și Lot!) Cum s'a purces acolo?... Ce simțământ se poate ivi în inima omului, când trebuie să împartă ceva cu altul? (Lăcomie). Ce se pot întâmplă deci la împărțirea unui pământ? Certe. Anume, când se întâmplă certe? Când copiii (moștenitorii) nu se pot

înțelege (d. e. unul a primit ceva mai mult sau mai bun). Cum se îndreaptă atunci lucrul? Moștenitorii merg la un om (judecător) să le facă dreptate. Cum se purcede în zilele noastre la împărțire de pământ? (Testament, drept de moștenire). Unde se duc deci astăzi oamenii, când e vorba de descurcat vre-o moștenire? (La notarul public, judecătorii). Cine avea dreptul pe timpul lui Isus să decidă în proțese de moștenire? (Judecătorii romană). De ce nu s'a dus omul, despre care vom vorbi, la judecătorii romană, să-i facă dreptate? (Ura contra Romanilor). De ce vine el tocmai la Isus? Va fi auzit, că Isus judecă drept, și... Oare fi va fi ajutat Isus omului acestuia?...

II. Și a zis lui Isus oarecare din popor: „Învățătorule, zi fratelui meu să împartă cu mine moștenirea!” Ear el a zis lui: „Omule, cine m'a pus pe mine judecător sau împărțitor peste voi?” Și a zis către ei: „Vedeți și vă feriți de toată lăcomia, că nu intru a prisosi cuiva din avuțiile sale este viața lui”.

Reproducere.

Aprofundare materială: „Unul” (sigur nu e partizan al lui Isus) din mulțime intrerupe vorba lui Isus căutând să întrebuițeze autoritatea lui în favorul său. — După V. Moise 21, 15—17 fiecare întâinăscut avea dreptul la $\frac{2}{3}$ din avere, ear al doilea fiu la $\frac{1}{3}$. Pentru judecătorii romane acest drept de moștenire nu avea nici o valoare; de aceea vine omul acesta la Isus, la sărbătoritul rabbi....

Aprofundare religioasă-etică: Ce a cerut omul dela Isus? Cum a zis el către Isus? Ce putem vedea din aceste vorbe? Ce va fi făcut fratele acelui om? (Împărțire nedreaptă, ceartă). Din ce cauză se vor fi certat frații? Unul dintre frați va fi voit să aibe tot acea parte ce a luat-o celalalt. Și alt caz se poate —? Fratele cel mare nu va fi vrut să împartă cu cel mic Dar dacă va fi fost o parte de pământ foarte bună? Fratele cel mai mare va fi voit să și-o țină. Dar fratele cel tinăr ce va fi gândit? Că și el are drept, să pretindă aceeaș parte. Deci ce avea el drept să facă? Să meargă la judecătorie. De ce nu se duce omul cu pâra la judecătorii romană? — De ce merge el tocmai la Isus? — Vă place voaună de procedura (purtarea) fraților? — De care zicere nu-și aduc ei aminte („Fericiți sunt făcătorii de pace...”) Cum ar fi lucrat frații bunii? Fiecare ar fi lucrat pentru binele celuilalt: Care a fost cauza, că cei doi frați n'au lucrat astfel? Iubirea prea mare față de bunurile pământeste, lăcomia, pentrucă fratele cel dintâi a reținut partea celuilalt, ear al doilea n'a voit să cedeze. Și ce a așteptat dela Isus omul care l-a agrăit? — Cărui simțământ al omului să satisfacă Isus? Lăcomiei.

Ce răspuns a dat Isus omului aceluia? — Ce voește să zică Isus prin aceste vorbe? Eu nu am venit să judec afaceri referitoare la împărțiri de mosteniri;¹

¹ Ambrosie: Cel ce a venit pe pământ pentru bunuri cerești, nu bagă în seamă pe cele pământeste și refuză a fi judecător asupra averii acela care avea să judece viu și morții și să hotărască vecinica respălțire.

aceasta se ține de judecătoriiile lumești, și eu nu sunt un astfel de judecător, deci nu am drept să judec în acest proțes; eu am venit să învăț pe oameni. Dar poate că omul acela nici n'a cerut o sentință hotărâtă dela Isus, ci numai să admonieze prietenos pe fratele acela. De ce nu-i împlinește Isus această dorință? Ce vede el din cererea omului? Că el (ca și fratele acela), prețuește mai mult averile pământești, decât pacea și iubirea frățească. De ce nu împlinește deci Isus cererea omului?

Ce mai zice apoi Isus? „Căutați și vă feriți de toată lăcomia...“ Fost-a la loc să vorbească Isus despre lăcomie? Pentru că ce-i îndeamnă pe cei doi frați să se certe? Ce-l îndeamnă pe omul din istorioară să meargă la Isus? (Lăcomia). Ce urmări are lăcomia în familie? Delăturarea iubirii frățești. Aceasta însă e numai o cauză, care să ne rețină dela lăcomie. Isus mai face pomenire și de o altă cauză. Ce zice el anume? Că nimenea nu trăește (viața⁹ cuiva nu este) în prisosința averilor sale.⁸ Ce vor să însemne aceste vorbe, arată Isus prin o istorioară (parabolă), ce o povestește ascultătorilor săi.

Pînta 2.: Să vă povestesc acum *parabola despre bogatul nebun (fără credință în Dumnezeu), pe care a povestit-o și Isus ascultătorilor săi.*

I. Când zicem, că un om este bogat? Când are averi, case, pământuri multe unde samănă bucate, turme de oi, boi, cai, etc. Cum se numește omul, care nu are toate aceste lucruri? Sărac. Ce datorinți are omul bogat față de săraci? Să le dea câte o bucată de pâine, îmbrăcăminte, ș. a. Cui îi place de omul bogat, dacă el face astfel? Lui Dumnezeu. Ce trebuie să mai facă omul, ca să fie plăcut lui Dumnezeu? Să-și oinstească părinții și să-i iubească, să meargă la biserică și să se roage lui Dumnezeu etc.

Din ce va fi constat avuția omului despre care vom vorbi? Case frumoase, bani, pământuri, turme de oi, cămile...

Cum se va gândi omul acesta despre avuția sa? Cum o va folosi?... Să vedem!

II. *Și a zis pildă⁸ către dânșii: Unui bogat i-a rodit țarina. Și cugeta întru sine zicând: „Ce voi face că n'am unde aduna rodurile mele?“ Și a zis: „Aceasta voi face: Sparge-voiu jitnițele mele și mai mari le*

⁸ Înțelelesul: Viața omului nu este condiționată de prisosința averilor, nimenea având averi își poate înmulți zilele.

⁹ Această parte se poate lua și ca o (unitate metodică separată, încopciind la acest loc

Treapta III: Poate trăi omul și din aite bunuri? (Cerești). Ce fel de bunuri cerești? (Exemple din cartea de cetire; Avram și Lot, etc.) Care bunuri cerești le-am învățat noi, pe cari Dumnezeu le prețuește mai mult decât pe cele pământești? Pacea, iubirea frățească, mila, inima curată și înțeleaptă, rugăciunea... Spune acestea într'o zicere! Să nu lucrăm pentru bunuri pământești, ci pentru bunuri cerești.

IV. *„Nu numai cu pâine trăește omul ci cu tot cuvântul care iese prin gura lui Dumnezeu“ (Mt. 4,4.)* Sau: *„Nu vă adunați comori pe pământ...“ (Mt 6, 19 sq.)*

V. Ce să fie facut omul din istorioară...? „Eată acum ce e bun sau ce e frumos...“

⁸ În parabola aceasta arată Isus, cum omul negrijind de cele ale sufletului, ci numai de cele trupești, se face nevrednic de împărăția mesianică.

voiu zidi, și voi strânge acolo toate rodurile mele și bunătățile mele, și voi zice: Suflete,⁶ ai multe bunătăți strânse spre mulți ani; odihnește-te, mănă, bea, veselește-te.“ Ear Dumnezeu i-a zis lui: „Nebune,⁶ într'această noapte⁷ sufletul tău vor să-l ceară⁸ dela tine; dar cele ce ai gătit ale cui vor fi?“⁹

Așa este cel ce strânge lui-și comoară, ear nu în Dumnezeu se îmbogățește“¹⁰

Reproducerea.

(Va urma)

Varietăți

Hirotesire. Cu ocaziunea sfințirii bisericii din Șimand, P. S. S. Domnul Episcop al Aradului *Ioan I. Papp* a hirotesit întru protosincel pe P. C. S. *Roman Ciorogariu*, directorul seminarial de acolo.

Dare de seamă. Tot pentru zidind capela la locul de perigrinaj numit „Peatra scrisă“ am mai colectat dela următorii: *IX în Caransebeș*: „Comunitateu de avere“ 150 coroane, Constantin Burdia președ. Comunității de avere, Stella Dr. Vladone, „Erste Karansebeser Sparcassa“ câte 20 coroane, „Beamten-Verein“ 15 cor., Pogány Károly comite-suprem 10 cor., Anțon Sequens, Ion Șușoi din Var, Patriciu Drăgălina direct., Ioan Jurca preot Dragomirești, Bujor și Florica, Lendvai Sándor secretar la „Első M. b. t.“ câte 5 coroane, Iosif Stich cu fiul, Rudeu protopretore în penzie câte 4 cor., N. M., N. N., Füsztás Fridrike, Emmer câte 3 cor., Petru Lepa, Müller Fülöp, Sattinger József, N. N. din Dalboșeț, Zaharie Miulescu Pervova, Ioan Madincea, Petru Borțun, Elisaveta Pârveu, Ioan Șușoi, Nicolae Stau, Alex. Trippon Trifon Dobrin, Dr. G. Dragomir, Hoffmann, N. N., M. Barzu, Jumanca, A. Staucovits, Băca, Familia Lichtneckert câte 2 cor.; Valeriu Nicolaeviciu preot Valeaboul, Teodor Muntean, preot Dalinești, Nicolae Cojocariu preot Rueni, Const. Cheveresan preot Tapia, N. Popovici preot Crivina, Romulus Jurchescu preot Peștere, Calțun preot Harmadia, Hadnagia preot Zorlențu Mare, D. Popovici preot Tincova, Nichifor Lazar preot Zlagna, Aurel Magheț preot Sacoșul-ung, N. N., Iosif Borlovan, Bastius, Emanuil Pirtea preot Ogradena, Ioan Cenda Bania, Vasilie Popovici preot Pataș, Iuliu Musta preot

⁶ Sufletul este partea inferioară a spiritului. Omul este din corp și suflet. Rabinii învățau, că omul este din corp și suflet Sufletul este în 2 împărțit: în spirit și suflet, Spiritul e partea perfectă, îndeamnă la Dumnezeu și la cele bune, sufletul la cele trupești.

⁸ „Nebune“ arată disprețul; una din cele mai grele expresiuni.

⁷ În această noapte = acum îndată; cel bogat noaptea făcea planurile sale.

⁹ Dumnezeu și îngerii.

¹⁰ Oricât de sigur se pare omul, Mântuitorul arată, că siguritatea este numai părută. Bogatul cugetă cum va gusta din cele agonisite, ear acum trebuie să părăsească lumea gol, chiar nu va avea timp să dispună asupra averii prin testament. Alții vor avea folos!

¹⁰ Aceasta este esplicarea parabolii: cum s'a întâmplat cu omul din parabolă, așa și cu cel ce adună comori din lăcomie eară în cuvântul lui Dumnezeu nu se îmbogățește. Adevărata avere e numai ce are valoare la Dumnezeu, virtutea manifestată în faptele iubirii.

Glâmboca, Fronhoffer notar Ohababistra, Iosif Popovici Globucraiova, George Draghicescu Bogâltin, Ion Grozavescu preot Cornereva, Stuiber not. Weidenthal, Gavrilă Zavoian not., Olteanu inv. Poiana, Ion Popovici preot Cireșa, I. Velovan preot Ohababistra, I. Chendi preot Petnic, Mihail Costescu preot Eșelnița, Pavel Suru, Vasilie Corneanu preot Ruginos, Diaconovici, Nicolae Sporia. Elisaveta Moșiu, Sekerteu, Ignăție Fűszfás, Schwab Carol, Scevola, Maria Sporia, Maria Pauti, Etta Biju, Lazici, Pavlovits Dusan, Arsoka. George Biertera, Twerasser, Eufozina Zavoian, Ion Mioc, Ioan Harambașa, Gedeon Seracin. Valeriu Ionescu inv. Ciuta, Nicolae Ciric Iaz, Mitru Sporea, Nicolae Novacovicu preot în Gerboveți câte 1 coroană; E. Lăpăduș preot Cavarau 83 fileri; Simion Simu, Mihai câte 60 fil.; Em. F. Brachtl, Nicolae Olariu, Timotei Borchescu preot câte 50 fileri; Vidu Velcota, Ilie Căltun, Petru Banda, Ion Muntean, Ion Iacobici, Toma Jurca, Pavel Balaci, Mihai Seracin, Ion Jula preot, Solom Negrei, Bohnitsek Iosef, Vichentie Dorca, David Țațu, George Neamțu inv. câte 40 fil.; Ianăș Bona 32 fil.; Ion Albu 25 fil.; Apostol Florei, Pamfil Draguți câte 22 fil.; Ion Văjaică, George Pecurariu, Iovan Domilescu, Ilie Bacila, Aliontie Simion, Nicolae Belu, Simion Bojin, Cozma Iosif câte 20 fil.; Matei Olariu, Martin Adamescu câte 6 fileri. Peste tot în Caransebeș 390 coroane 86 fileri. *X în Făget*: „Făgetana“ 10 cor., Maria Thomiciu 4 cor., Sebastian Olariu protopresb., Dionisiu Feneș, N. N. câte 3 cor.; Dr. Octavian Popescu, Gaita, Haneșiu Inocențiu Bogdan, Neu E. câte 2 cor.; Dr. Ion Popoviciu, Sedan Dimitrie, Cornel Popoviciu câte 1 cor.; peste tot în Făget 36 coroane. *Ilie Peța* parohul Armenișului.

Parastase. Din Prilipeț ni-se scrie, că la 8-lea l. a. în ziua SS. Arhangeli Mihail și Gavril s'a săvârșit în sfânta biserică de acolo parastas pentru în Domnul reparații Mihail Blidariu și Ilie Curescu; iar ieri, sâmbătă, s'a ținut parastas în biserică dela morminții din loc pentru sufletului adormitului Ilie Curescu. În veci pomenirea lor!

Societatea studenților în Teologie (București) aduce la cunoștință, că și-a constituit astfel Comitetul pentru anul 1904—1905: P. C. S. Econom Staurofor Constantin Nazarie președinte de onoare, Domnul St. G. Brădișteanu președinte activ, Gheorghe Crețu vicepreședinte, Marin D. Proțeșcu secretar general, Grigore Costea bibliotecar, Teodor P. Păcescu cassier, D. Petrescu-Zoița și Const. I. Popescu secretari de ședință.

Secțiunea meseriașilor români dela „Asociațiunea Națională Aradană pentru cultura poporului român“ aranjază o *petrecere de joc* împreună cu *reprezentățiune teatrală* Duminecă în 14/27 Nov. 1904 în sala „Casei naționale“ din Arad. Începutul la 8 oare seara. Prețul de intrare: Loc I 2 cor., Loc II 1 cor., Loc de stat 60 fileri. Venitul curat este destinat pentru repararea bisericii din loc. Suprasolviri se primesc cu mulțămintă, la adresa dlui Constantin Don episcop primar, și se vor evita pe cale ziaristică.

Bal de probă costumat va ținea cu elevii săi d-l *Nicolau Sara* măestru de dans, Joi la 1 Decembrie n. în sala otelului Lichtneckert. Ororatul public este invitat și pe această cale. Intrarea: Loc I 2 cor., loc II 1.20 cor., Parter 80 fil.

Bibliografie

Dr. theol. George Popoviciu: *Istoria Românilor Bănățeni*. Lugoj 1904. Editura autorului. 8°, pag. 424. Prețul 6 cor. (7 franci).

În editura tipografiei Nicu D. Miloșescu din Tg. Jiu, a apărut „*Cartea Săteanului*“ de Căpitan & manoil *Părăeanu*, conținând nuvele din viața țărănească, în care sunt zugrăvite patimile și virtuțile de la sate: Smaranda, Popa Ion, Radu Perceptorul Dinu Sergentul, O meserie plătește cât o moșie Răsplata Jurământului, Doctorul de plasă, Moș Dinu Cimpoeu, Boer Călin și alte nuvele scrise în limba curată și frumoasă românească, povestiri pline de învățătură pentru popor.

„*Cartea Săteanului*“, atât prin conținutul ei cât și prin frumusețea artistică a tiparului și a copertei este o lucrare, care mărește numărul operilor de valoare apărute până acum.

„*Cartea Săteanului*“, se găsește de vânzare la Librăria Nicu D. Miloșescu din Târgu-Jiu și la toate Librăriile din Transilvania. Prețul 1 cor.

În editura Tipografiei și Librăriei diecezeane din Caransebeș a apărut „**CALENDARIUL ROMÂNULUI pe anul comun dela Christos 1905**“. Prețul 50 bani (25 cr.) Pe lângă *partea calendaristică*, însoțită de *Povește economice*, *Prevestirea timpului*, și *Notițe*, Calendarul conține: *Cronologia*, *Genealogiile caselor domnitoare*, *Tabela taxelor de poștă și telegraf*, apoi *Șematismul diecezei Caransebeșului* având în frunte o biografie cu portret a Prea Sântitului Domn Episcop *Nicolae Poșea*. *Partea literară* cuprinde: *Din ale neamului nostru* (urmare din anul trecut); *Mihail Popoviciu* (cu portret); *Stefan cel Mare*; *Legende despre Stefan cel Mare*; *Sărbătoare* (schită); *Coriolan Bredicean* (cu portret); *Viața în Albania*; *Biserica catedrală din Caransebeș* (cu icoană); *Dimitrie Brumariu* (cu portret); *Cei doi frați*; *Datini, din cari izvoarește sărăcia la poporul român, și combaterea lor*; *Trăilă Stroiescu* (cu portret); *Rozuna Doamna florilor* (poveste); *Prânzul*. *Partea economică* cuprinde: *Creșterea vitelor*; *Despre danurile urzicilor*. Urmează apoi *Sfaturi*, *Casa orașului din Caransebeș*, *Poezii*, *Felurimi*, *Consemnarea târgurilor din Ungaria și Ardeal*. *Anunțe*.

Concure

Pentru ocuparea definitivă a postului de învățătoare la școala confesională gr. or. rom. din **Șipet**, se escrie concurs cu termen de recurgere de 30 de zile dela prima publicare în Foaia Diecezană.

Emolumentele împreună cu acest post sunt :

1. Salar în banii gata 400 cor.
2. Pentru scripturistică 10 cor.
3. Pentru conferință și adunarea generală 20 cor.
4. Lemne pentru învățătoare 10 metri sau 45 cor.
5. 7 Hliltri de grâu socotit în bani 98 cor.
6. 7 Hliltri de cucuruz socotit în bani 49 cor.
7. 2 jugere de pământ 40 cor. și
8. Cortel liber. Pentru servii prestare înainte în alte comune, comuna bisericească nu acordă nici un emolument.

Recursele pentru acest post adresate comitetului parohial din Șipet să se înaintează oficiului protopresbiteral în Buziaș. Învățatoarea se îndătoarează a cercetă regulat s. biserică în dumineci și sărbători.

Șipet din sedința comitetului parohial ținută la 17. Octomvrie 1904. 1—3 [62]

Teodor Cioloca

președ. com. parohial.

În conțelegere cu Prea O. Domn protopresbiter tractual *Ioan Pepa*.

Pe baza încuviințării Ven. Consistor diecezan ddo 31 Iulie Nr. 2627 B. ex 1904, se escrie de nou concurs pentru ocuparea postului de capelan la parohia de cl. III din **Ciorda**, protopresbiteratul Bisericii-albe, pe lângă neputinciosul preot Nicolae Otonoga cu termen de recurgere de 30 de zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană“.

Emolumentele :

1. $\frac{1}{2}$ din sesiunea parohială constătătoare din 32 jugere pământ.
2. Un intravilan de 600□, de prezinte fără casă parohială.
3. $\frac{1}{2}$ din venitele stolare uzitate.
4. $\frac{1}{2}$ din grădina estravilană (vârzărie).
5. Încă un estravilan de 200□ st.

Doritorii de a ocupa acest post sunt avisați a-și trimite recurses lor. Instruate confom regulamentului pentru parohii și adresate comitetului parohial din Ciorda Oficiului protopresbiteral din Iam.

Tot odată sunt poftiți a se presenta în vre-o sărbătoare în sânta biserică spre a-și arăta desteritatea în cântare și oratorie, dar aceasta numai cu prealabila încuviințare a propresbiterului tractual; însă nici de cum în ziua de alegere.

Dat din sedința comitetului parohial ținută la 28 Octomvrie 1904. 1—3 [63]

Meilă Moisë Nicolae Otonoga Aureliu Novac
președ. com. par. preot. not. com. par.

În conțelegere cu Oficiul protopresbiteral.

Pentru ocuparea definitivă a postului învățătoresc dela școala confesională gr. or. română din comuna **Sacoșul-turcesc**, protopresbiteratul Buziașului, se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană“.

Emolumentele împreună cu acest post sunt :

1. Salar în banii gata 600 cor.
2. 24 m. cub. lemne de foc (12 m. cub. pentru învățător și 12 m. cub. pentru sala de învățământ) aduse de comuna bis. în curtea școalei, în valoare de 132 cor. Pentru servitorul școalei se îngrijește comuna bisericească.
3. Pentru scripturistică 10 cor.
4. Pentru participarea la conferințele învățătoresți 10 cor. și trasură gratuită.
5. Pentru purtarea agendelor scripturistice în comitetul și sinodul parohial, precum și pentru facerea socoților de cult și bisericesti 20 cor. plătite din casa bisericii.
6. Dela înmormântări unde va fi poftit 80 fl.
7. 3 jugere pământ arător, după care alesul învățător are a plăti dările recerute.
8. Cortel liber cu 2 chilli, cuină, cămară, cocină și o grădină intravilană de 1 juger 564 st. □

Alesul învățător e îndatorat a purta cantoratul în și afară de biserică, a instrua tinerimea școlară în cântarea bisericească. Cei ce au cunoștința muzicii vocale spre a înființa cor bisericesc, vor fi preferiți.

Pentru serviiile prestare în alte comune, comuna bis. nu acordă nici un emolument.

Recurenții au a-și subșterne recurses lor Prea On. Oficiu protopresbiteral tractual în Buziaș, fiind adresate comitetului parohial din Sacoșul-turcesc.

Dela recurenți se poștește, ca înainte de alegere să se prezinte în vro Duminică sau sărbătoare în st. biserică spre a-și arăta desteritatea în cântare și tipic, dar nici decum în ziua de alegere.

Sacoșul-turcesc, din sedința comitetului parohial ținută în 10 Octomvrie 1904. 1—3 [64]

Ioan Barbosu

preș. com. par.

Ioan Folea

not. com. par.

În conțelegere cu mine: *Ioan Pepa* protopresbiter.

În Librăria diecezană din Caransebeș

se primește

Un învățăcel

din familie bună și care are cel puțin 3 clase gimnaziale ori civile.

Administrația

Librăriei și Tipografiei diecezane Caransebeș.